שמעתי כל שאין בה אחד מכל אלו משיאין לכהונה ר"ש בן אלעזר אומר משום ר"מ וכן היה ר"ש בן מנסיא אומר כדבריו: איזוהי אלמנת עיסה כל שנטמע בה ספק חלל מכירין ישראל ממזרים שביניהם ואין מכירין חללין שביניהם: אמר מר איזוהי אלמנת עיסה כל שאין בה לא משום ממזרות ולא משום נתינות ולא משום עבדי מלכים הא חלל כשר, מאי שנא הנך דאורייתא, חלל נמי דאורייתא! אמר רבי מאיר שמעתי כל שאין בה אחד מכל אלו משיאין לכהונה היינו תנא קמא! ר"ש בן אלעזר אומר משום ר' מאיר וכן היה ר"ש בן מנסיא אומר כדבריו איזוהי אלמנת עיסה כל שנטמע בה ספק חלל, מכירין ישראל ממזרים שביניהן ואין מכירין חללין שביניהן והא אמרת ר"שא חלל כשר? א"ר יוחנן ממזר צווח, וחלל שותק איכא בינייהו תנא קמא סבר כל פסול דקרו ליה ושתיק=פסול והכי קאמר ת"ק איזוהי אלמנת עיסה כל שאין בה לא שתוק ממזרות, ולא שתוק נתינות, ולא שתוק עבדי מלכים ולא שתוק חלל ואמר ליה ר"מ הנך הוא דהא פסיל ליה בקהל, אבל שתוק חלל=כשר והא דשתיק משום דלא איכפת ליה ואמר ליה ר"ש בן אלעזר לתנא קמא דר' מאיר: אי שמיע לך דמכשר ר"מ בשתיקה, לא דקרו ליה חלל ושתיק אלא דקרו ליה ממזר ושתיק והאי דשתיק סבר: ממזר, קלא אית ליה, אבל ממזר וצווח, חלל ושותק פסול, והאי דאשתיק סבר מיסתייה דלא מפקי ליה מקהל. תני חדא ר' יוסי אומר שתוק ממזר=כשר שתוק חלל=פסול ותניא אידך שתוק חלל=כשר, שתוק ממזר=פסול לא קשיא הא ת"ק אליבא דר"מ הא דר"ש בן אלעזר אליבא דר"מ:

מתני' א"ר יוסי מעשה בתינוקת שירדה למלאות מים מן העין ונאנסה אמר רבי יוחנן בן נורי אם רוב אנשי העיר משיאין לכהונה הרי זו תינשא לכהונה:

גמ' אמר ליה רבא לרב נחמן- ר' יוחנן בן נורי דאמר כמאן: אי כרבן גמליאל אפילו ברוב פסולין נמי מכשר, אי כרבי יהושע אפילו ברוב כשרים נמי פסיל? אמר ליה: הכי אמר רב יהודה אמר רב

בקרונות

שמעתי כו'· לקמיה פריך היינו תנא קמא דתנא קמא נמי הכי אמר דמשום דאין בה אחד מכל אלו העידו עליה להכשיר: **מכירין ישראל ממזרין שביניהן·** וספק ממזר יש לך להכשיר דאי ממזר הוה מידע הוו ידעי ביה: **ואין מכירין חללין שביניהן·** וספק חלל יש לך לפסול ולקמיה פריך הא אמרת רישא איזוהי אלמנת עיסה כל שנטמע בה ספק חלל אלמא ספק חלל כשר: **הא חלל כשר·** משום ספק חלל לא פסיל לה: **מאי שנא הנך·** דפסיל לה ספק דידהו: **דאורייתא·** משום דוודאן פוסלין מן התורה בביאה דנפקא לן ביבמות (דף סח.) מכי תהיה לאיש זר- כיון שנבעלה לפסול לה פסלה: **חלל נמי·** ודאי פסול מדאוריית' דילפינן לה התם מלא יחלל זרעו מקיש זרעו לו, מה הוא פוסל בביאתו אף זרעו פוסל, והוא גופיה נפקא לן מלא יחלל=שני חילולין במשמע אחד לזרעו ואחד לאשתו: **ר"ש בן אלעזר כו'·** סיפא דמילתיה ארישא דמילתיה פריך דקתני סיפא אין מכירין חללין שביניהן משמע אפשר שהיה חלל אבל לא היו מכירינבו אלמא אית ליה דפסיל, ורישא אמר איזוהי אלמנת עיסה והכשיר כל שנטמע בה ספק חלל: **אמר ר' יוחנן ממזר צווח וחלל שותק איכא בינייהו·** אדם שכשקורין אותו ממזר הוא צווח וכשקורין אותו חלל שותק איכא בין ר"מ לת"ק ובין תנא קמא דברייתא אליבא דר"מ ור"ש בן אלעזר אליבא דר"מ: **תנא קמא סבר כל פסול דקרו ליה ושתיק=פסול·** דהודאה היא וכל שאינה לא משום ממזרות כו' דקאמר, אשתיקות קאי: **והכי קאמר איזוהי אלמנת עיסה·** להכשיר: **כל שאין בה לא שתוק ממזרות ולא שתוק נתינות·** וכיון דתלה טעמא בשתיקה הוא הדין לכל שתוקי פסול ולא הוצרך למנות את כולם ואיזו הכשירו באשת ספק חלל' שאנו מכירין את ספיקו שנתגרשה אמו ספק, אבל מי שאין מכירין בו ושמענו שפוסלין אותו ושותק פסול: **וקאמר ליה ר"מ·** דוקא הני אבל שתוק חלל' לא פסול: **והא דשתיק·** לאו משום דאודי אלא משום דלא איכפת ליה הואיל ולאו פסול קהל הוא והיינו דקאמר כל שאין בה אחד מכל אלו שתיקות משיאין בנותיהן לכהונה ואפי' יש בו שתוק חלל: **וקאמר ליה ר"ש לתנא קמא·** לאו לתנא קמא דברייתא קאמר דההיא רבנן היא אלא לתנא ששנה דברי ר"מ בבית המדרש ואמר בשם ר"מ שמעתי כל שאין בה כו': **אי שמיע לך כו'·** והכי קאמר איזו היא אלמנת עיסה כל שנטמע בה ספק חלל שאנו מכירין את פסולו שהיתה אמו ספק גרושה אבל 'שתוק חלל' ואין אנו מכירין בו פסול כתנא קמא ומיהו בהא פליג רבי מאיר אתנא קמא דאיהו כל פסול דשתיק ביה=פסיל ולרבי מאיר 'חלל שתוק' הוא דפסול דסבר מסתייה דלא מפקי ליה מקהל ואם אני צווח יכריזו עלי ויודע פסולי בברור ועכשיו אין מכירין ישראל חללין שביניהם אבל 'שתוק ממזר' כשר דהאי דשתיק סבר 'הכל יודעין שאיני ממזר דמכירין ישראל ממזרין שביניהן': **מתני' מן העין·** מן המעיין: **אם רוב העיר·** כשרין להשיא בנותיהן ואלמנותיהן לכהונה שאין רוב בני העיר מן 'הפוסלין אשה לכהונה בביאתן' אף זו תינשא לכהונה: **גמ' דאמר כמאן·** דבעי רוב כשרין: **אפילו ברוב פסולין נמי מכשר·** דאית ליה העמד אשה על חזקתה: **אמר ליה הכי אמר כו'·** לעולם כרבי יהושע והכא משום דאיכא 'תרי רובי לכשרות' אכשרה וכדרב יהודה, ולקמן מפרש טעמא ואזיל מאי שנא תרי רובי מחד רובא:

בקרונות

לא משום ממזרות כו'· הא דלא חשיב עמוני ומואבי משום דלא פסיקא דזכרים אסורין ונקבות מותרות ומצרי ואדומי לא חשיב דאינן אסורין אלא עד דור שלישי: **ותנן** ר"ש בן אלעזר אומר איזוהי עיסה כל שנטמע בה ספק. חלל והאמרת רישא חלל כשר· ה"ג בכל הספרים ובפירוש ר"ח ומפרש כל שנטמע בה ספק חלל הא ודאי חלל פסול והא אמרת רישא חלל כשר והיינו ודאי חלל ואין נראה דמאי פריך מתנא קמא דלמא ת"ק פליג עליה ופירוש הקונטרס וגרסתו עיקר: **ממזר** צווח וחלל שותק איכא בינייהו· תימה דהוה ליה למימר ממזר צווח ושותק וחלל שותק איכא בינייהו דבממזר שותק נמי פליגי דהא מכשר ליה ר"ש בן אלעזר*: **אבל** ממזר צווח וחלל שותק פסול· וא"ת ממזר צווח מנא ליה דפסל ר"ש בן אלעזר ואומר ר"י מדקתני במילתיה איזוהי עיסה כל שנטמע בה ספק חלל דלא הוה ליה למימר אלא מכירין ישראל ממזרים שביניהם ואין מכירין חללין שביניהם דמינה שמעינן בחלל צווח דכשר כי היכי דלא הוצרך להשמיעט כל שנטמע בה ספק ממזר אלא ודאי אתא למידק דחלל צווח דוקא כשר הא ממזר צווח פסול: **מסתייה** דלא מפקינן ליה מקהל· וא"ת מה צריך להאי טעמא לימא הא דשתיק משום דאודויי קא מודי דהא ממזר שותק פסול לת"ק משום דשתיקה כהודאה וה"ה דחלל שותק לר"ש דפסול מהאי טעמא ואע"ג דגבי ממזר שותק לדידיה לא הוי שתיקה כהודאה היינו משום דסבר דממזר קלא אית ליה וי"ל דהכי פירושא סבר מסתייה דלא מפקינן ליה מקהל (כהונה) פי' אפי' מקהל כהונה אע"פ שזה מחרפו וקוראו חלל סבור דאין מוציאין אותו מקהל כהונה וסבור אם יצווח יחזרו לברר הדבר ויפסלוהו וטעם זה שייך גם בממזר שותק לת"ק ולא נאמר דשתיקה כהודאה וכן פירש בקונטרס: **כמאן** אי כר"ג אפילו ברוב פסולין נמי מכשר· וא"ת והא לא מכשר ברוב פסולין אלא כשטוענת ברי ואית לה מיגו דאי בעיא אמרה לא נבעלתי או בלא מגו היכא דאיכא למימר בודקת ומזנה אבל הכא אפילו טוענת ברי הא לית לה מגו וליכא למימר בודקת ומזנה דהא נאנסה ואפי' אם נאמר דהכא לא ראוה שנאנסה אלא היא אמרה כן דאית לה מגו א"כ תקשי הלכתא אהלכתא דלקמן פסיק רב הלכה כר' יוסי ולעיל פסיק רב יהודה אמר שמואל הלכה כר"ג ואין נראה לומר דפליגי דא"כ מאי מייתי אעובדא דארוס וארוסתו מרב יהודה אמר שמואל וכן לעיל (דף יג.) פריך הלכתא אהלכתא קי"ל כרב נחמן בדיני כו' ואדרבה הא רב פסיק כר' יהושע וקי"ל כרב באיסורי ויש לומר דהכי פירושו כמאן אי כר"ג ובטוענת ברי ובלא ראוה שנכנסה דאיכא מגו אפילו ברוב פסולים נמי מכשר ואיירי נמי כשראוה מדברת דאי לא ראוה מדברת מאי פריך אי כרבי יהושע אפילו ברוב כשרים נמי פסול ומשני

אמר

עין משפט
נר מצוה

פח א מיי' פי"ט מהל' איסורי ביאה הלכה כב טוש"ע אה"ע סימן ג סעיף ד :

מבנה

◇ ביטולים מהבריי"תא
המצוטטים דם קושיות
על מנת להסבירה

[ושמא לא נקיט אלא מאי דאכשר ר"מ ור"ש בן אלעזר פוסל· ת"י]

◆

תוספות רי"ד

נאמנת: מתני' א"ר יוסי מעשה בתינוקת שירדה למלאות מים מן המעיין ונאנסה ואר"י בן נורי אם רוב העיר משיאים לכהונה ה"ז תנשא [לכהונה] אר"י אמר רב

נושא/מבנה

△ דעות
תנא'ים
לפי הסברו
של ר' יוחנן בענין
הפסולים כגון ממזר וחלל
מה זה מלמד על האדם
כשקורין אותו בשמות אלו
והוא:
א) שותק
ב) צווח

נושא

תינוקת שנאנסה
ולא ידעינן על ידי מי
האם אפשר להתירה
לכהונה.
בהמשך הגמ'
רב יהודה אמר רב
יסביר דאפילו
לר' יהושע אפשר
להתירה על ידי
תרי רובי - ב' רוב
של כשרות

גליון הש"ס

מתני' א"ר יוסי מעשה בתינוקת · עיין יבמות דף סז ע"ב תוס' ד"ה אין חוששין :